Till
Riksdagens arbetslivs- och jämställdhetsutskott Raseborg, 30.5.2017

Hänvisning: Kallelse till hörande / begäran om utlåtande 15.5.2017

Ärende: Axxell Utbildning Ab:s utlåtande om RP 39/2017 rd med Regeringens proposition med förslag till lag om yrkesutbildning samt vissa därtill hörande lagar

- Axxell omfattar en ny lag som förenhetligar och förenklar. För alla anordnare med tillstånd av ministeriet bör samma krav och icke-vinstprincipen gälla, också i fråga om arbetskraftsutbildning.

- Motstridigt är att delegering betonas men **de facto behåller ministeriet eller får t.o.m. starkare prövningsrätt**. Bl.a. gäller detta anordnartillstånden enligt 23 §, som trots vissa justeringar ännu kommer att vara detaljerade och kan försvåra snabba reaktioner på arbetsmarknadens behov.

- Frågan om **undervisnings-/ examensspråk** i tillstånden har nu samlats till 24 §. Nu är paragrafen ytterst flexibel och möjliggör nästan alla kombinationer av en-/tvåspråkiga anordnare som också kan ge undervisning i det andra inhemska språket eller andra språk och utexaminera också på andra än undervisningsspråket. När tillstånd beviljas bör dock kommas ihåg den tidigare av ministeriet (2012) uttalade linjen, att **det primära målet vid eventuella ändringar i anordnarnätet och omfördelningar av studieplatser är att svenskspråkig utbildning koncentreras till svenskspråkiga utbildningsanordnare.**

- **Påvisandet av kunnande** i 52 § är ännu starkt begränsat enbart till arbetsplatser men borde motsvara nuvarande lag, som säger att det ka ske också i läroanstalt eller annan plats som utbildningsanordnaren anvisar.

- Det egentliga behovet av ett nytt **utbildningsavtal** (kap. 8) har ännu blivit oklart. Regleringen är för detaljerad och det finns en risk att lagstiftning om en ny administrativ form uppfattas som större krav på mottagarna (arbetslivet) och ger upphov till konflikter om finansiering och t.o.m. försvårar hittandet av platser. I vilket fall som helst bör det klart framgå att **ersättning inte betalas för utbildningsavtal.**

- **Invandrare** nämns inte överhuvudtaget i den nya lagen, vilket är en brist eftersom de med finska/svenska som andra språk kommer att utgöra en väsentlig målgrupp inom yrkesutbildningen.

- **Arbetslivskommissionernas** roll och uppgifter förblir oklara i förhållande till de nuvarande examenskommissionerna. Då det gäller kvalitetskontroll förblir det oklart vad arbetslivskommissionernas roll är jämfört med KARVI.

- **Gällande det nya finansieringssystemet** är det mycket svårt att göra alla kriterier och mätare så entydiga och objektiva att de skulle garantera rättvisa mellan anordnarna (studerandena). Det finns stor risk att den stora mängden av kriterier leder till manipulation för att öka finansieringen. Vi får ”allas krig mot alla på nationell nivå” som leder till att anordnare som redan har svårt får det ännu svårare. Dessutom har detta en olycklig **regional aspekt** – i hur hög grad skall framgången för anordnare i någon del av landet få påverka finansieringen för en helt annan region, med möjligtvis en helt annan struktur på arbetsmarknadens behov? Att man vid resultatfinansieringen i viss mån beaktar olikheter i regionernas sysselsättning är bra, men kan inte balansera upp helheten.

- Föregående hotar på ett allvarligt sätt **tillgängligheten** till utbildning, trots att detta på flera ställen lyfts fram som ett centralt mål. Detta blir särskilt besvärligt där **svenskspråkig utbildning och geografisk splittring** sammanfaller, som i Axxells fall, eftersom vardera är otvivelaktigt kostnadshöjande faktorer. I 32 d § borde därför tas in en ny punkt 8), som beaktar att svenskspråkig utbildning är en faktor som höjer grundfinansieringen. Minimikravet är ett omnämnande i 32 e § om behovsprövad förhöjning, eller i motiveringarna.

- **För att öka förutsägbarheten bör grundfinansieringen absolut höjas till minst 60 %, helst 70 %,** och resultatfinansieringens minskas till högst 10 %

- De koefficienter som enligt finansieringslagen och förordning bestämmer **olika utbildningars tyngd** måste ännu övervägas. Bl.a. borde **sjöfartsutbildningen** med dess avvikande praktikkrav och i praktiken längre studietider uppmärksammas både gällande grund- och prestationsfinansieringen.

På Axxell Utbildning Ab:s vägnar

Stefan Johansson, VD

Lena Johansson, rektor